

Asielprocedure en wachttijden

27 juni 2023

Er komen al langere tijd veel asielzoekers naar Nederland. De IND moet beslissen op veel meer asielaanvragen, dan waar de organisatie op ingericht is. Hierdoor moeten aanvragers lang wachten. En het is voor hen niet altijd duidelijk [hoe lang ze moeten wachten](#) tot hun aanvraag behandeld wordt.

De wettelijke beslistermijn voor de IND is tijdelijk verlengt naar 15 maanden voor asielaanvragen. Gemiddeld wachten aanvragers op dit moment ruim een jaar op een beslissing. Het aantal aanvragers dat langer dan 15 maanden moet wachten [nam de afgelopen maanden toe](#).

Organisatorische maatregelen en politieke afwegingen leiden tot variaties in de procedures. De IND kan asielaanvragen daardoor niet altijd op volgorde behandelen. Binnen de variaties in de procedures wil de IND de volgorde van aanvraag aanhouden.

Variaties in de procedure

Veilige landen

Aanvragers uit [veilige landen van herkomst](#) maken weinig kans op asiel, omdat zij meestal geen bescherming nodig hebben. Hun asielaanvragen worden behandeld in een kortere procedure, gericht op een afwijzende beslissing. In deze procedure is uiteraard wel aandacht voor individuele redenen waarom bescherming toch noodzakelijk kan zijn.

Dublin

Als aanvragers eerder geregistreerd zijn in een andere Europese lidstaat, komen zij in de Dublin procedure terecht. De lidstaat waar zij als eerst een asielaanvraag gedaan hebben is verantwoordelijk voor de bescherming.

Algemene Asielprocedure

Binnen de algemene asielprocedure zijn er variaties om zo efficiënt mogelijk te werken. De focus ligt daarbij op aanvragen die heel kansrijk zijn om te mogen blijven, en aanvragen die juist weinig kans op asiel maken, zoals aanvragers met een Algerijnse en Moldavische nationaliteit.

In totaal 18.000 aanvragen van Syriërs en Jemenieten worden efficiënter afgehandeld. Dat kan omdat veel van de aanvragen voor inwilliging in aanmerking komen. Daardoor komt een zorgvuldige afhandeling niet in het geding.

- Aanvragers van Syrische of Jemenitische nationaliteit hebben vaak een korter gehoor met de IND dan met aanvragers van een andere nationaliteit.
- Een deel van hen komt in aanmerking voor de Paper and Ink Procedure (PIP) waar de IND in oktober 2022 mee gestart is. Zij worden uitgenodigd op een IND kantoor om aan de hand van een vragenformulier hun vluchtverhaal te delen. Dit schriftelijke verhaal vervangt het nader gehoor. Deelname hieraan is op vrijwillige basis. Aan de hand van de schriftelijke informatie kan alleen een positieve beslissing genomen worden. Als daarvoor teveel onduidelijk is dan volgt alsnog een gehoor met een medewerker.
- Een andere manier om de capaciteit van hoor- en beslismedewerkers efficiënt in te zetten is horen op locatie. In afstemming met het COA gaan er dan IND medewerkers naar een opvanglocatie en doen daar de gehoren. Dit voorkomt het annuleren van gehoren doordat aanvragers niet komen. Omdat hier een geschikte ruimte voor nodig is kan dit niet op alle opvanglocaties.

Overlastgevers

In Ter Apel krijgen overlastgevers die weinig kans maken op asiel (uit veilige landen, Algerije en Moldavië) een versnelde procedure, gericht op een snelle afwijzing.

Capaciteit van de IND

De IND krijgt jaarlijks een opdracht en middelen van de politiek. Voor 2023 is de opdracht om 22.000 beslissingen te nemen. Dat is dus veel minder dan het aantal aanvragen dat nu gedaan

wordt. Net als in 2022 nam de IND in de eerste maanden van dit jaar meer beslissingen dan de opdracht is, maar de wachttijden voor aanvragers lopen nog steeds verder op.

De IND kan de toename van het aantal aanvragen onmogelijk bijhouden. Ook niet door het blijven aannemen van nieuwe collega's. Opleiden en inwerken kost veel tijd, want het werk is complex en moet zorgvuldig gebeuren. Er zijn vorig jaar veel extra mensen aangenomen om aanvragen te behandelen en dat doen we nog steeds. De IND groeit de komende periode op een verantwoorde en beheerste manier.

Wat de IND nodig heeft zijn meerjarige afspraken over realistische aantallen aanvragen om jaarlijks over te beslissen. En over de randvoorwaarden die daarbij horen, zoals voldoende mensen en een stabiele financiering. Dat vermindert niet direct de lange wachttijden, maar helpt wel om duidelijkere verwachtingen te kunnen afgeven. De IND zou dan meer zekerheid hebben over hoeveel mensen aangenomen kunnen worden en dat zij ook mogen blijven. Op die manier kan ook meer duidelijkheid gegeven worden aan aanvragers.

Het is ontzettend belangrijk dat aanvragers weten hoe lang ze moeten wachten. En dat ze merken dat de IND ze niet vergeten is. Daar moeten we de komende tijd beter in worden.

Reactie op protesten

Demonstraties of andere vormen van protest zorgen er niet voor dat aanvragers voorrang krijgen in de procedure. De IND begrijpt dat de lange wachttijden en onzekerheid voor aanvragers kunnen leiden tot onrust en stress. Dat is verschrikkelijk. We zetten alles op alles om aanvragers zorgvuldig en zo efficiënt mogelijk te behandelen. De volgorde waarop aanvragen behandeld worden is gebaseerd op variaties in de procedures en niet op protest, demonstraties of media-aandacht.